

Foretræde for klima-, energi- og forsyningsudvalget 1. februar 2024,

Michael Ellermann, Borgerforeningen Energiø Bornholm

Når man overvejer at sætte store energiprojekter i gang så er det ikke blot klædeligt at sikre sig, at der er hjemmel i loven så man kan give erstatning til ramte naboer, det fremmer osse processen med den grønne energi-omlægning. det er min påstand. jeg er selv nabo.

Strategisk energiplanlægning er et fornemt begreb, men i planerne er lokalbefolkningen, dem der skal lægge hus og have til ganske overset, både i de bornholmske udgaver af de strategiske energiplaner og nationalt. hvordan kan det være, at borgere kun inddrages når de skal affaldssortere eller investere i energiruder, men helt overses, når der skal planlægges for en transformerstation i et lokalområde?

Stationen fylder 100 fodboldbaner, bygningerne er 25 meter høje og 100 meter lange, og den tilhørende mastepark er lige så høj. nogen må da ha tænkt den tanke at det får konsekvenser for folk der bor der.

Når beslutningen om at reservere et lokalområde til planlagt grønt byggeri af de her dimensioner er offentliggjort, så går der en bom ned. det skete for os på sydbornholm for cirka to et halvt år siden. der fik vi at vide at stationen skulle stå cirke 150 meter foran vores hus. vi kunne komme til kaffe med projektlederen for landanlægget oppe i sportshallens cafeteria. vi kiggede på et landkort over planområdet og jeg viste hende hvor mit hus ligger. hun kunne godt se at mit hus nu var usælgeligt. jeg spurgte hende hvad vi skulle gøre, og hun sagde at der ikke var hjemmel til at kompensere os som naboer. det hørte hjemme i folketinget at beslutte. hun sagde at jeg kunne vente til byggeriet stod færdigt og prøve om den naboretlige tålegrænse er overskredet - det var om 8 år!

Siden da har vi været reelt stavnsbundet, da vi ikke kan sælge, omlægge lån i huset, flytte for at blive skilt eller skifte job. vi har ikke blot udsigt til en gigantisk transformerstation, men osse en mangeårig byggeproces med støv

og larm, som vi mærker, fordi vi bor en meter fra vejen ind til anlægget. men vi kan ikke komme væk. Vi er en lille kreds af borgere med ejendomme i umiddelbar nærhed, som står i denne situation.

Borgernes inddragelse har ikke været optimal. Mens landets største energiselskab Andel i månedsvis kørte kampagne i medierne, hvor naboer udkammes som nimby, var vi til borgermøder om Energiø Bornholm, hvor vi fik mundkurv på og blev nægtet at stille spørgsmål alt imens Energinet og kommunens administration beskrev projektet.

Vi har været til workshops med et arkitektfirma for at blive hørt hvilken farve vi synes de gigantiske bygninger skal have, efter de har placeret dem ovenpå vores hus eller lige overfor.

Borgmesteren var til kaffe i vores hjem, men han kun havde bønner og medfølelse til overs for os. det er statens projekt, henviser han til, og hvis kommunen siger nej eller hør hov, så risikerer kommunen at de benytter landsplandirektivet.

Når vi bliver truet på vores bolig, trivsel, fred og opsparing, og ikke kan læne os op ad en aftale, som giver os den basale økonomiske sikkerhed og frihed til at komme videre, så bliver folk bekymrede, vrede og det vækker unødvendig modstand. sikkert ikke kun på bornholm.

Borgerinddragelse handler om at indtænke og være i dialog med den berørte lokalbefolkning lisså tidligt som det er muligt, og i sin strategiske planlægning indtænke aftaler om erstatning og compensation, til dem som man kan forvente vil blive ramt af.

Det kunne lade sig gøre at lave en aftale for naboerne til F-35 flyene i Skrydstrup. Hvornår kan naboerne til transformeren ved Sose få en aftale om compensation, så vi kan komme videre? Hvornår kommer den opfølgning på klimaaf tale om grøn strøm og varme fra 2022, hvor man lovede at drøfte compensation i f t landanlægget?